

بررسی پتانسیل روستاها و پیست های اسکی در جهت توریستی شدن
The potential for tourist villages and ski resorts
(مطالعه موردی: روستا و پیست اسکی پاپائی زنجان)
(A case study of the village and ski resort Papayy Zanján)

محمد حیدری ، مجید سلیمانی ، علی حیدری ، اکبر حسینی مریجانی

چکیده

گردشگری صنعتی است که توسعه آن نیازمند شناخت و آگاهی کافی از مسائل و عوامل موثر اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی هر منطقه است. روستای پاپائی یکی از روستاهای استان زنجان در ایران است. این استان با جاذبه های متعدد گردشگری ، مدیریت و برنامه ریزی صحیح به قطب مهمی به عنوان یکی از محورهای گردشگری در کشور مطرح شود. در این راستا هدف از انجام این پژوهش ، بررسی پتانسیل های روستا و پیست اسکی پاپائی استان زنجان پرداخته ایم. در پژوهش حاضر ، روش تحقیق بر اساس نوع هدف ، توصیفی و تحلیلی است. از مطالعات کتابخانه ای ، برای جمع آوری اطلاعات با توجه به ماهیت تحقیق از روش میدانی استفاده گردیده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که با توجه به توانمندی های شهر زنجان ، روستا و پیست اسکی پاپائی ، این منطقه می تواند در جذب گردشگر پویا باشد. این عمل تاثیر بسزایی در فرهنگ و اقتصاد این منطقه داشته باشد.

واژه های کلیدی: روستا، پیست و ورزش اسکی، گردشگر ، فرهنگ و اقتصاد ، زنجان

مقدمه

گردشگری، بعد از صنعت نفت و خودروسازی، سومین صنعت بزرگ جهان است. اقتصاد دنیا امروزه صنعت گردشگری را به عنوان یکی از مهمترین، متنوعترین و پردرآمدترین صنایع جهان در قرن بیست و یکم به شمار می آورد و بخش قابل توجهی از درآمدهای تراز تجاری کشورها را تشکیل می دهد. بر اساس گزارش های سازمان جهانی گردشگری، درآمد حاصل از گردشگری بین المللی در سال 1990 تا 2005 تقریباً دو برابر شده و از 270 میلیارد دلار به 680 میلیارد دلار درآمد نصیب بازارهای مقصد گردشگری جهان کند. بر اساس پیش بینی سازمان جهانی گردشگری، آینده بازار اقتصاد و تجارت بین المللی دنیا، بویژه در سال 2020 با تعداد 1/360 میلیارد نفر گردشگر ورودی و تعداد 1/809 میلیارد نفر در سال 2030 در اختیار صنعت گردشگری خواهد بود. صنعت گردشگری موجب تغییرات اقتصادی و اجتماعی می شود. گردشگران نیز تحت تاثیر کشور میزبان و ارزش های موجود در آن قرار میگیرند. در سایه گفتگو و ایجاد رابطه متقابل مردم دو ناحیه، پیام صلح بدهد و از آنجایی که این صنعت به ارائه خدمت متکی است می توان موجب افزایش اشتغال و درآمدزایی و در اقتصاد کشور و منطقه تاثیر گذار است. کشور های دارای جاذبه گردشگری به لحاظ جذابیت های طبیعی، فرهنگی، تمدن کهن و آثار باستانی و مذهبی که در اختیار دارند استعداد و توانایی در خور توجهی در جذب گردشگران دارند که با سرمایه گذاری مناسب میتوان میلیاردها دلار درآمد کسب کرد.

بیان مسئله

برای ایجاد یک توسعه همه جانبه و پایدار در ایران و همچنین جایگزینی جدید کسب درآمد به جای منابع نفتی و معدنی نیازمند استفاده از تمامی قابلیت ها و توانمندی ها هستیم. در این راستا صنعت گردشگری، کارشناسان آنرا سومین اقتصاد پویای رو به رشد پس از صنعت نفت و خودروسازی میدانند، به عنوان نیاز اساسی کشور مطرح می شود. کشور ایران با وسعت 1635000 کیلومتر مربع با حدود 31 استان و بیش از صدها جاذبه گردشگری و با شرایط آب و هوایی مناسب و شرایط جغرافیایی خاص، کشوری بسار مناسب در جذب گردشگر به شمار می آید. از مناطق مناسب جذب گردشگران در کشور ایران میتوان به استان زنجان اشاره کرد.

در این مطالعه ما بخش کوچکی از جاذبه های گردشگری استان زنجان پرداخته ایم. جاذبه های جهانگردی استان زنجان در تمام قسمت های آن پراکنده شده و می توان آنها را در شمار جاذبه های طبیعی، تاریخی، اجتماعی و فرهنگی مورد بررسی قرار داد. در این میان شهرستان های ابهر و زنجان مشهورترین جاذبه های گردشگری این استان را در خود جای داده اند. از نظر جاذبه های گردشگری، وجود بنای عظیم و با شکوه سلطانی که یکی از بزرگترین و مشهورترین بناهای اسلامی با عمری 700 ساله که جزو آثار ثبت شده ایران بزرگ در فهرست میراث جهانی بشر در یونسکو است، این استان را در صنعت توریسم کشور حائز اهمیت بسیار کرده است. از جاذبه های گردشگری طبیعی استان میتوان به رودها، غارها، کوه ها، مناطق سرسبز شهرستان طارم با روستاهای پلکانی اش و دیگر جاذبه های طبیعی گردشگری استان زنجان اشاره کرد. از رود های مهم این استان میتوان: قزلاوزن، زنجانرود و ابهر رود، از غارهای استان میتوان: غار کتلخور، غارشاکین، زرین غار، غار خرمنه سر، غار گلجیک، از کوه های زیبای آن که معروفترین آنها چيله خانه (گاوآنگ)، کوه تکه قیه سی، قافلان کوه اشاره کرد.

از جاذبه های باستانی استان میتوان در راس گنبد سلطانی، قلعه بهستان ماهنشان، پل های تاریخی سید و میر بهائ الدین که بر روی زنجان رود ساخته شده اند، موزه مردان نمکی در عمارت ذولفقاریه، عمارت دارایی، رختشو خانه، بازار قیصریه، کاروانسرای سنگی و جاذبه باستانی بی شماری که در این استان قرار گرفته است. از صنایع دستی استان میتوان ملیله کاری، چاقو

سازی، چارق دوزی، فرش و گلیم، مسگری (ساخت ظروف مسی) و دیگر صنایع دستی اشاره کرد. ما به بررسی پتانسیل های گردشگری یکی از روستاهای استان زنجان پرداخته ایم. روستای انتخابی روستای پاپائی زنجان است. روستای پاپائی به دلیل وجود پیست اسکی مناسب سالهاست که به شهرتی نه تنها در شهر زنجان بلکه در شهرها و شهرستان های اطراف رسیده است. یکی از ویژگی های دیگر این روستا قرار گیری آن در جاده زنجان بیجار است که همچنین مسائلی نظر ما را نسبت به توریستی شدن روستا به خود جلب کرده است. در نزدیکی ورودی جاده یک کاروانسرای به شهرت کاروان سرای سنگی که مربوط به دوره صفویه است واقع شده و همچنین در ورودیه جاده قرار گیری پل تاریخی میر بهاء الدین مربوط به دوره قاجاریه و در زمان ناصرالدین خان قاجار حدود سال 1312 هجری قمری ساخته شده و قابل توجه است که طرح های عمرانی در جهت توریستی شدن این بنا در حال انجام است، بناهایی همچون بازار قیصریه، عمارت ذولفقاریه، عمارت دارایی، رختشو خانه در نزدیکی مسیر قرار گرفته است که از دیگر ویژگی هاست. در مسیر روستا وجود پلیس راه کمیته امداد هلال احمر و سالن غذاخوری نرسیده به روستای پاپائی در جاده زنجان بیجار بر ویژگی روستایی پاپائی میفزاید. از دیگر ویژگی های این روستا میتوان نزدیکی روستا و پیست به شهر میتوان گفت. موضوعی که انگیزه ما نسبت به تحقیق، بیشتر و بیشتر کرده این است نزدیک ترین پیست های اسکی به پیست پاپائی، پیست اسکی کامان در استان قزوین، سهند در استان تبریز، نسا در شهرستان بیجار است. قابل توجه این است که بنا به گفته ها سال هایی بوده که در فصل زمستان شهر زنجان برف به روی خود به اون صورت ندیده ولی روستا و پیست پاپائی با وجود اقلیم و شرایط جغرافیای خاص، برف در این قسمت بوده طوری که برای انجام ورزش اسکی مناسب و هیچ مشکلی نداشته است. بارش برف و باران باعث وجود پوشش گیاهی مناسب این منطقه در فصل بهار و تابستان بر زیبایی این منطقه اضافه کرده است. اشاره به این موضوع به این منظور است که گردشگران میتوانند در فصل های مختلفی از سال را از این منطقه بازدید کرده و از مناظر آن لذت ببرند. توسعه صنعت گردشگری، توسعه اقتصاد و فرهنگ و این شعار ماست.

آشنایی اجمالی با استان زنجان و روستای پاپائی

استان: استان زنجان که آن را فلات زنجان نیز می نامند، در ناحیه مرکزی شمال غربی ایران واقع شده است. استان زنجان با هفت استان هم مرز است. این استان از شمال به استان های اردبیل و گیلان، از شرق به استان قزوین، از جنوب به استان همدان، از جنوب غربی و غرب به استان های کردستان و آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی محدود است. استان مذکور از دو منطقه کوهستانی و جلگه ای تشکیل یافته است. مناطق کوهستانی این استان اغلب دارای قله های مرتفع هستند و در نواحی شمالی شهرستان زنجان، بخش های مرکزی، طارم علیا، طارم سفلی، ماه نشان، ایلات قاقازان و در غرب و جنوب غربی آن، شهرستان خدابنده (قشلاقات افشار) قرار گرفته اند. سایر نقاط استان را مناطق جلگه ای یا دشت های آن در برمی گیرند. میزان بارندگی در این استان، سالانه 323 میلی لیتر و میانگین تعداد روزهای یخبندان آن در طول سال 115 روز است. حداکثر مطلق دما در شهر زنجان 40 و حداقل آن 29/6- درجه سانتی گراد ثبت شده است. فصل سرمای منطقه از اوایل آذر ماه با بارش برف های پیاپی که سراسر استان و به ویژه ارتفاعات را می پوشاند شروع می شود و معمولاً تا اواخر فروردین ماه ادامه دارد. مهم ترین بادهای استان مشتمل بر باد سرمه (مه) و باد گرم است.

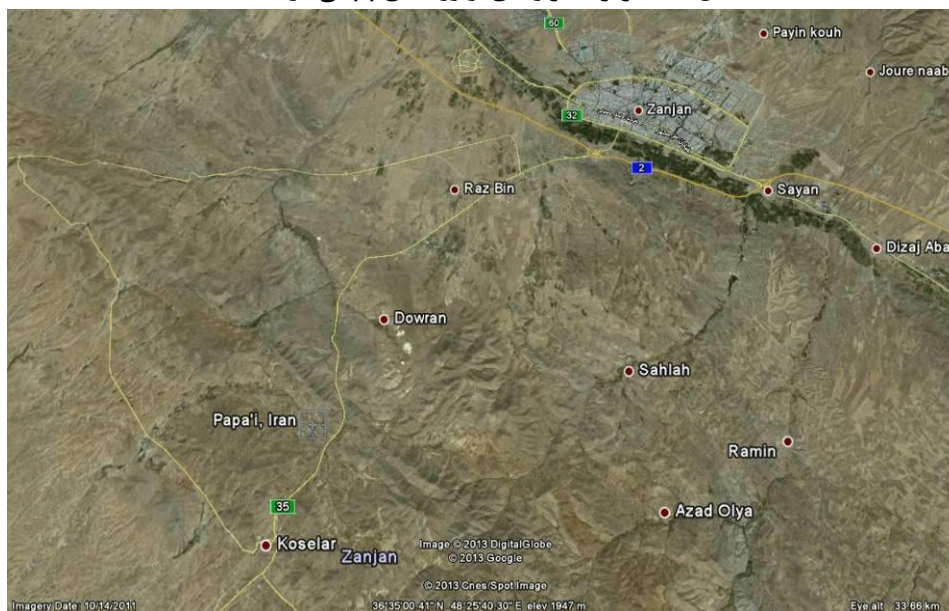
روستا: از لحاظ توپوگرافی روستای پاپائی در اراضی کوهستانی و به شکل متراکم در قالب یک هسته روستایی استقرار یافته است.

بر اساس تقسیمات اقلیمی، این روستا در منطقه ای سرد و خشک واقع است. داده های ایستگاه سینوپتیک زنجان در سال 1386

حاکی از آن است که حداقل مطلق دما در این منطقه 21/6- درجه سانتیگراد در دی ماه و همچنین حداکثر مطلق دما در ایستگاه

مذکور 35/6 درجه سانتیگراد در مرداد ماه همان سال ثبت شده است و بارندگی سالانه، 357/5 میلیمتر گزارش شده است. همچنین حداکثر سرعت وزش باد 24 متر در ثانیه در دی ماه این سال ثبت شده است. (سالنامه آماری استان زنجان، سال 1386)

شکل 1- تصویر ماهواره ای از روستای پاپائی در منطقه

تاریخچه روستا و ورزش اسکی در استان زنجان

روستا: با توجه به اظهارات افراد محلی، پیشینه روستای پاپایی در مکان کنونی به حدود 1000 سال پیش برمی گردد که هسته اولیه روستا در شمال روستا شکل گرفته است. وجود آب فراوان، خاک حاصلخیز و موقعیت ویژه از دلایل شکل گیری روستای پاپایی می باشد. روستای پاپائی به لحاظ سیاسی، تابع دهستان معجرات از توابع بخش مرکزی شهرستان زنجان، استان زنجان می باشد که در فاصله 20 کیلومتری تا مرکز شهرستان (شهر زنجان) و 11 کیلومتری تا مرکز دهستان (ازدهاتو) استقرار یافته است.

اسکی: اسکی در استان زنجان از قدمت بالای ۶۰ سال برخوردار است و هیات اسکی زنجان از سال ۱۳۴۶ شکل گرفته و هم اکنون نیز بیش از دو هزار ورزشکار زن و مرد به صورت سازمان یافته و زیر پوشش این هیات ورزشی قرار دارند. یست پاپایی به دلیل قرار گرفتن در ارتفاع نسبتا بلند و وجود پیست در قسمت خلاف تابش خورشید، زمان یخبندان طولانیتری دارد، و به دلیل داشتن شیب نه چندان تند برای استفاده مردم عادی نیز مناسب است و از طرفی با استفاده از قسمت شرقی پیست می شود جهت استفاده مردم عادی و اسکیبازان مبتدی و آماتور از آن بهره برد.

امکانات روستا

شبکه ارتباط رسانی: روستای پایایی فاقد دفتر مخابراتی است. اما از سال 1384 اغلب واحدهای مسکونی دارای تلفن خانگی می‌باشند.

شبکه آبرسانی: روستا از سال 1375 دارای آب لوله‌کشی می‌باشد. آب آشامیدنی روستا از طریق تعدادی چاه به عمق 20 متر تأمین می‌گردد. به این طریق که آب از چاه واقع در شرق روستا و در کنار محور زنجان بیجار قرار دارد که از طریق لوله‌کشی به منبع آب روستا که در قسمت جنوب روستاست، انتقال یافته و سپس به صورت ثقلی در شبکه آب لوله‌کشی روستا جریان می‌یابد. منبع آب، زمینی و با گنجایش 300 مترمکعب است. روستا از سال 1375 دارای آب لوله‌کشی می‌باشد. کیفیت آب روستا مناسب است و کمبودی در این زمینه وجود ندارد.

شبکه برق رسانی: طبق ضوابط NEC برای هر مترمربع واحد ساختمانی 30 کیلووات برق مورد نیاز می‌باشد شبکه برق روستای پایایی از شبکه برق سراسری تأمین می‌شود و روستا از سال 1362 به شبکه سراسری برق متصل شده و یک دستگاه ترانس هوایی، برق روستا را تأمین می‌نماید.

شبکه گاز رسانی: روستا در سال 1391 به شبکه گاز کشور متصل و نیاز اهالی در این زمینه تأمین می‌گردد.

پخش فرآورده‌های نفتی: روستای پایایی فاقد شعبه فروش نفت می‌باشد و نیاز اهالی در این زمینه از شهر زنجان تأمین می‌گردد.

تجهیزات عمومی: از نظر تجهیزات عمومی، روستا فاقد کشتارگاه می‌باشد، تمامی واحدهای مسکونی دارای حمام هستند. گورستان روستا در سمت غرب روستا واقع شده است و غسلخانه روستا در قسمت جنوبی گورستان قرار گرفته است.

خدمات رفاهی (اجتماعی و اقتصادی)

آموزشی: روستای پایایی دارای خدمات آموزشی در مقاطع ابتدایی و راهنمایی است. در حال حاضر تنها کاربری ابتدایی فعال است و اهالی روستا برای برخورداری از خدمات آموزشی در مقطع راهنمایی و بالاتر به شهر زنجان مراجعه می‌کنند.

فرهنگی - مذهبی: روستای پایایی در حال حاضر دارای یک مسجد در محدوده میانی روستا و یک امامزاده در قسمت غرب روستا می‌باشد.

درمانی: روستای پایایی دارای یک باب خانه بهداشت است که با عملکرد درون روستایی تنها تأمین کننده نیاز اهالی خود روستا است. روستاییان جهت استفاده از خدمات درمانی به شهر رازبین و خدمات بیمارستانی به شهر زنجان مراجعه می‌کنند.

بهداشتی: روستا فاقد حمام عمومی است اما تمامی خانه‌ها دارای حمام شخصی هستند. روستا دارای کاربری بهداشتی (رختشویخانه) در جنوب روستا است.

شرکت تعاونی، فروشگاه تعاونی: در روستای پایایی این کاربری در کنار جاده بیجار-زنجان واقع شده است که در حال حاضر غیر فعال است.

اداری: روستای پایایی دارای یک کاربری اداری (دهیاری) در کنار مجتمع خدمات بهزیستی است و نیاز اهالی برای برخورداری از سایر خدمات اداری به شهر زنجان تأمین می‌شود.

انتظامی: روستا فاقد این کاربری است و نیاز اهالی روستای پایایی جهت استفاده از خدمات انتظامی به شهر زنجان مراجعه می‌کنند.

پیست اسکی پایایی

هیات اسکی زنجان با برداشتن صخره های موجود در پیست پائنی زنجان ، بستر و زمینه را برای اسکی بازان در این پیست فراهم کرده است. با این عمل مساحت محل برف کوبی شده از 2 هکتار به 17 هکتار رسیده است. هم اکنون در شهر زنجان بیش از 2500 اسکی باز وجود دارد.

مشخصات

طول پیست : ۶۰۰ متر

شیب متوسط : با شیب تند و کم نظیر ۳۵ درجه ای در میان ۳۰ پیست اسکی کشور جای دارد.

ارتفاع از سطح دریا : ارتفاع پایه پیست پایایی از سطح دریا ۲ هزار و ۵۸۰ متر است و در بالاترین نقطه پیست به ۳ هزار متر می رسد.

وسعت پیست : با وسعت ۸۰ هکتار تنها پیست اسکی استاندارد در استان زنجان است.

ظرفیت : با ظرفیت پذیرش پنج هزار گردشگر

امکانات

تعداد دستگاههای بالابر:

۱ - مدل poma ساخت فرانسه که در سال ۱۳۴۸ در محل نصب شده.

۲ - مدل دوپل مایر ساخت ایران که در سال ۱۳۸۶ در محل نصب شده.

ماشین برف کوب:

مدل ۲۶۰ ساخت کشور آلمان که در سال ۱۳۸۷ خریداری و به پیست اسکی وارد شد.

بوفه: در پایین دست پیست اسکی به مساحت ۸۰ متر مربع

مدرسه اسکی: به مساحت ۱۵ متر مربع و فعال در فصل زمستان با حضور ۲۰ مربیو همچنین این پیست مجهز به تله اسکی، سوئیت، رستوران، کافی شاپ و پارکینگ می باشد.

امکانات یک پیست اسکی استاندارد

یک پیست اسکی استاندارد باید امکاناتی همچون دستگاه بالابر، تابلو و علائم ضروری، ماشین آلات استاندارد مورد نیاز، تجهیزات و خدمات پزشکی، محل ویژه برای رشته و مهارت های مختلف اسکی، داشتن سیستم ماهواره ای و هوشمند روی بلیط های بالابر، میزان برف، طول و عرض پیست اسکی، سایت هلیکوپتر (بالگرد) امداد نجات و سایر امکانات دیگر.

دستگاه بالابر: قبل از اینکه اسکی برای تفریح و ورزش استفاده شود اسکی برای کار و حمل و نقل، شکار کردن و در جنگل ها استفاده می شود، به همین علت احتیاج به بالابر نبود. در ابتدا برای صعود کردن از حیوانات از قبیل استب و خطوط راه آهن ذغال سنگ استفاده می کرده اند. سالها بعد با پیشرفت این ورزش احتیاج به بالابر شد، وظیفه آن حمل اسکی بازان به نقاط مرتفع بود. کارشناسان فنی برای بالابردن ایمنی دستوراتی را بیان کرده اند، از جمله دستگاه بالابر حتما قبل از شروع برف بازدید فنی شود، حتما سیستم پشتیبان انرژی داشته باشد، کلیه کارکنان باید افراد متخصص و دارای صلاحیت باشند، با قدمت بیش از 10 سال کابل ها باید تعویض شود، بالابر می بایست مجهز به سیستم خودکار تشخیص باد و توقف اضطراری در محل سوار و پیاده شدن باشند، در صورتی که پایه های دستگاه بالابر در مسیر پیست اسکی باشد باید توسط تشک یا توری محصور شود، ارتفاع صندل یاز سطح پیست اسکی می بایست مناسب باشد در نتیجه دستگاه های بالابر همانند هواپیما باید دقت کافی از نظر ایمنی و استاندارد های جهانی داشته باشد.

تابلو و علائم ضروری: کلیه پیست های اسکی باید ملزم به استفاده از علائم و تابلوهای ضروری باشد. این تابلوها و علائم به جلوگیری از بروز خطرات احتمالی ورزشکاران کمک می کند. در ورودیه اصلی پیست اسکی نقشه جامع از پیست شامل مسیر اسکی، بالابر ها، رستوران، امکانات رفاهی و بهداشتی و دشواری مسیرها (که دشواری همسیر ها به ترتیب با رنگ های قرمز، آبی، مشکی و سبز مشخص شده باشند) تابلوها هر کدام مفهوم و پیام خاصی را به ورزشکار می رساند از قبیل تابلو های مثلثی شکل جهت اعلام خطر، تابلو های ممنوعیت دایره ای شکل و تابلوهای دارای مفاهیم الزام آور و حاوی اطلاعات مانند خرید بلیط بالابر، محل تمرین اسکی اسنوبرد، امداد پزشک، مخابرات و غیره. (کلیه تابلوها باید تاییدیه از فدراسیون بینالمللی در ساخت آنها از مواد سخت فلزی مانند آن که باعث آسیب دیدن ورزشکاران در برخورد با آن می شود داشته باشند).

ماشین آلات استاندارد مورد نیاز: هر پیست اسکی باید مجهز به ماشین برفکوب جهت آماده سازی باشد ساعاتی که پیست تعطیل است با چراغ روشن مشغول کار شوند. در مویارد اضطراری جهت انجام کمک های اولیه و امداد رسانی در پیست با چراغ روشن، آژیر و یک پرچم نارنجی که توسط پیستور که جلوی برفکوب به حرکت در آمده از نزدیک شدن اسکی بازان جلوگیری شود. مسیر مسابقه حتما باید توسط برفکوب سفت و حالت یخ زده شود تا اسکی بازان با سرعت زیادی که می روند دچار آسیب احتمالی نشوند.

تجهیزات و خدمات پزشکی: هر پیست اسکی باید 1- مجهز به اتاق امداد و یا درمانگاه همراه با پزشک متخصص باشد. 2- مسیر درمانگاه توسط تابلوها به طور واضح مشخص شود 3- هر مسیر باید مجهز به یک لوز 185 سانتی متر طول و دارای 2 پتو یا کیسه خواب و آتل جهت ثابت کردن عضو آسیب دیده باشد. 4- افراد پیستور باید آموزش کافی کمک ها اولیه را به خوبی فراگرفته باشند و حتما وسایل کمک های اولیه در کوله پشتی خود داشته باشند. 5- از سوی مسئولین پیست باید هماهنگی لازم بانزدیکترین بیمارستان جهت پذیرش مصدومان صورت گیرد. (آمبولانس مورد نیاز و بالگرد برای انتقال مجروحان باید وجود داشته باشد).

محل ویژه برای رشته ها و مهارت مختلف اسکی: برای ایمنی بیشتر پیست های اسکی می بایست بر حسب نوع رشته ورزشی مجزا باشد، از قبیل پیست اسکی کودکان، در محل ویژه برای جلوگیری از برخورد و آسیب دیدگی کودکان، پیست اسکی مبتدی فقط برای آموزش فراگیران باشد، پیست اسکی صحرا نوردی که در آن می توانند داخل ریه های طراحی شده حالت کلاسیک و در برف سفید پاتیناژ برون، پیست اسکی اسنوبرد، پیست اسکی پرش و پیست اسکی مخصوص مسابقات آلپاین.

داشتن سیستم ماهواره ای و هوشمند روی بالابر: در پیست های استاندارد و بین المللی به خاطر اینکه اسکی بازان در محیط باز در کوه های بلند و مرتفع برفگیر به اسکی مشغول هستند برای حفظ جان و جلوگیری از گم شدن از مسیر های پیست روی بلیط بالابر سیستم ماهواره ای نصب می کنند تا توسط شبکه مرکز کنترل شود در صورت مفقود شدن به راحتی توسط گروه امداد نجات یابند.

میزان برف، طول و عرض اسکی: میزان اندازه برف در سطح پیست باید به اندازه ای باشد که سطح پیست کاملا پوشیده از برف باشد که اندازه آن حداقل نیم برف فشرده این امر باعث می شود اسکی بازان با امنیت و ایمنی بیشتر و با آسودگی خاطر اسکی بکنند. شیب پیست فقط در مسابقات رسمی مورد قبول می باشد در پیست ها یتوریستی و تفریحی شیب ملاک نیست می تواند کم و زیاد باشد، ولی در مسابقات رسمی و قهرمانی باید زیر نظر فدراسیون جهانی FIS باشد و در رشته های مختلف فرق می کند به طور مثال در رشته آلپاین شیب تقریبا 33 تا 45 در صد، در رشته اسنوبرد حداقل 14 تا 30 درجه و رشته کراس کانتری (صحرائوردی) بر حسب ارتفاع تغییر می یابد تقریبا 9 تا 18 درصد باید باشد عرض پیست اسکی در آلپاین و اسنوبرد کمتر از 40 متر نباشد و در صحرائوردی 4 متر کمتر نباشد.

سایت هلیکوپتر (بالگرد) امداد نجات: در پیست اسکی استاندارد و معتبر می توانند باری کمک و امدادسانی مصدومان به خاطر اینکه پیست های اسکی دور از بیمارستان های مجهز و با راه های دشوار کوهستانی هستند، سایت هلیکوپتر و خدمات پزشکی داشته باشند این امر باعث شده برای جلوگیری از آسیب بیشتر، مصدومان هر چه سریعتر به بیمارستان انتقال یابند. وجود ایمنی پیست اسکی در داخل کشور باعث استاندارد شدن با پیست های معتبر دنیا می شود بطوریکه باعث جذب توریست به خصوص از کشورهای عربی و همسایه شده و به اشتغال جوانان بومی کمک می کند و از عزیمت به شهر های بزرگ جلوگیری می شود در نتیجه باعث بیشتر شدن رقابت های ورزشی گردید، انگیزه ورزشکاران را بالا برده و با ریشه دار شدن روح سلامت و ترستی در منطقه، سستی و مواد مخدر ریشه کن شود.

تحلیل نمونه موردی (پیست اسکی دربند سر)

در حدود 45 کیلومتری شمال شرق تهران از جاده لشگرک و در میان رشته کوه های البرز مرکزی روستای زیبای دربندسرا ارتفاع 2700 متری از سطح دریا قرار دارد که سالانه پذیرای هزاران نفر از گردشگران و ورزشکاران داخلی و خارجی می باشد. یکی از مهم ترین جذابیت های دربند سر پیست اسکی بین المللی است که اولین و بزرگترین پیست اسکی بین المللی در سطح کشور می باشد که با تلاش جمعی از علاقه مندان، پیشکسوتان، قهرمانان اسبق تیم ملی و اهالی منطقه احداث گردید در سال 1361 به بهره برداری رسید و در ابتدا دارای یک دستگاه تله سیژ دو نفره بوده که در سال های بعد بر امکانات آن افزوده گردید که در ذیل به برخی از آن ها اشاره می گردد.

همایش ملی معماری و شهرسازی بومی ایران

یزد - بهمن ماه ۱۳۹۴

National conference of native architecture & urbanism of IRAN

ارتفاع قله پیست 3050 متر از سطح دریا می باشد که یکی از شرایط لازم جهت بین المللی اعلام شدن پیست اسکی توسط فدراسیون جهانی اسکی FIS ارتفاع بیش از 3000 متر می باشد. دو دستگاه تله سیژ دو و چهار نفره به طول 1200 متر با ظرفیت 3500 نفر در ساعت، اسکی بازان را به قله منتقل می نماید. دستگاه تله اسکی دیگری به طول 600 متر جهت استفاده اسکی بازان در نظر گرفته شده است که پیست و دستگاه فوق جهت استفاده در تمرین و مسابقات تیم ها از جمله تیم ملی بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد. از ویژگی های مهم پیست اسکی دربند سر می توان به طبیعی بودن و متنوع بودن آن اشاره کرد که دارای شیب های از صفر تا 70 درصدی می باشد. منتهی شدن پیست به یک پارکینگ و همچنین پیست مبتدی منحصر به فرد این مجموعه که دارای دو دستگاه بالا بر دستی 50 HAND LIFT الی 60 متری که حتی کودکان 4 ساله نیز قادر به استفاده از این دستگاه هاست باعث گردیده که فضای این پیست فضایی تفریحی و خانوادگی گردد که خانواده ها از نزدیک شاهد آموزش کودکان و نو آموزان خود باشند. از دیگر امکانات این پیست می توان از دو دستگاه برف کوب بسیار پیشرفته نام برد که پیست ها را برای استفاده اسکی بازان آماده بهره برداری می سازند همچنین ژنراتور پر قدرت 400 KW جهت مواقع قطع احتمالی برق پیش بینی گردیده که در مواقع لزوم توان راه اندازی کلیه دستگاه های بالابر را دارد. پیست دارای دو رستوران است که یکی در کنار پیست مبتدی و دیگری در قله پیست آماده پذیرایی و سرویس دهی به میهمانان و ورزشکارانی می باشد که برای رفع خستگی و استفاده از هوای پاک و دلپذیر کوهستان به آنجا مراجعه می کنند. ضمناً رستوران دیگری نیز در پارکینگ وجود دارد که توسط بخش خصوصی دیگری به جز مجموعه پیست، ارائه خدمات می کند. بهداری پیست از دیگر امکاناتی است که در کنار پیست قرار دارد و اقدامات اولیه جهت کمک به آسیب دیدگان احتمالی ارائه می نماید. مکانی بعنوان مدرسه اسکی که زیر نظر هیئت اسکی استان تهران می باشد، جهت استقرار مربیان رسمی فدراسیون با کادری مجرب و آموزش دیده احداث شده است. پایگاه قهرمانی واقع در طبقه فوقانی مدرسه اسکی دارای چند سوئیت از دیگر امکاناتی است که جهت اسکان تیم های ملی و شهرستانی در زمان برپایی اردوهای پیش بینی گردیده است. تعدادی مغازه اجاره اسکی به صورت تعاونی اداره می شوند در محدوده پیست وجود دارد که علاقه مندان و ورزشکارانی که نیاز به تهیه لوازم اسکی دارند می توانند با مراجعه به این مکان ها وسایل مورد نیاز خود را تهیه و به ورزش اسکی بپردازند. پارکینگ پیست با فضایی مناسب و کافی جهت استقرار خودروهای مسافران و ورزشکاران مراجعه کننده به این پیست در نظر گرفته شده است، همچنین یک دستگاه بلدوزر مخصوص پیست جهت بکارگیری در برف رویی جاده منتهی به پیست در زمستان و تسطیح و اصلاح و ایجاد مسیر های جدید پیست در فصل تابستان خریداری شده است.

اهداف تحقیق

با پیشرفت زندگی شهری، سال هاست که سیل عظیمی از روستاییان به شهرها به دلایل خاص خود مهاجرت می کنند. امروزه دولت به کمک اداراتی همچون بنیاد مسکن روستایی، طرح های هادی روستایی و یا اداره آب فاضلاب روستایی، با انجام پروژه های عمرانی سعی بر آبادانی روستاها و تامین آسایش روستاییان انجام داده و می دهند. با این وجود اهالی روستاها از نظر آسایش اقتصادی در مشقت به سر می برند. هدف از این پژوهش، تامین آسایش اقتصادی، ایجاد شغل و درآمد زایی از طرق صنعت گردشگری با در نظر گرفتن پتانسیل های منطقه صورت گرفته است. صنعت گردشگری علاوه بر اینکه در اقتصاد منطقه تاثیر بسزایی دارد بلکه ویژگی های دیگری همچون فرهنگی و اجتماعی نیز دارد که پیش تر به آن اشاره شده بود.

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع کاربردی می باشد. در این تحقیق به بررسی پتانسیل های روستا و پیست پائینی در جهت توریستی شدن انجام شده است. در کنار پارامترهای طبیعی ، میزان تسهیلات و امکانات نیز از منظر گردشگر برای منطقه روستای پائینی مد نظر قرار گیرد. در این مطالعه برای تعیین پتانسیل های اصلی روستا و پیست پائینی در جهت توریستی شدن از طریق روش کتابخانه ای به شناسایی عوامل موثر، کسب اطلاعات میدانی (پرسش و پاسخ) و استفاده از سایت های اینترنتی همچون سایت ورزش اسکی جمهوری اسلامی ایران مورد مطالعه پرداخته شده است.

نتیجه گیری

روستای پائینی یکی از مناطق بارز استان زنجان در زمینه جاذبه گردشگری است. این روستا با داشتن امکانات و جاذبه های طبیعی می تواند زمینه بارز توسعه گردشگری در کشور شود. با توسعه صنعت گردشگری در منطقه زمینه های جذب درآمد و اشتغال زایی نیز برای ساکنین این منطقه بیش از پیش مهیا خواهد شد و از این طرق اوضاع اقتصادی و فرهنگی منطقه بهبود خواهد یافت. شایان به ذکر است که توسعه فعالیت گردشگری تنها به دستاوردهای اقتصادی محدود نمی شود ، بلکه پیامد های اجتماعی و فرهنگی آن نیز حائز اهمیت است. از جمله سبب حفظ میراث تاریخی و فرهنگی استان و روستا ، ایجاد امکان انتقال ارزشهای فرهنگی مثبت به سایر مردمان ، افزایش فضاها و مکان های عمومی و غنی شدن تجارب فرهنگی جامعه می شود.

قدردانی

در این قسمت جا دارد که از اداره بنیاد مسکن روستایی استان زنجان ، اداره میراث فرهنگی و گردشگری استان و از خانم مهندس لنا صفائیان تشکر به عمل آید.

مراجع

- [1] - لی ، جان . 1378 ، گردشگری و توسعه در جهان سوم ، ترجمه عبدالرضا رکن الدین افتخاری و معصومه السادات صالحی امین، شرکت چاپ و نشر بازرگانی ، تهران.
- [2] - رضوانی ، محمد رضا ، 1387 ، توسعه گردشگری روستایی با رویکردی گردشگری و پایدار ، انتشارات دانشگاه تهران.
- [3] - زرغام بروجنی ، حمید 1389 ، برنامه ریزی توسعه جهانگردی رویکردی هم پیوند و پایدار ، انتشارات مهکامه ، چاپ اول ، تهران.
- [4] - صدر موسوی ، میرستار و جواد دخیلی کهنمویی ، 1383 ، در آمدی بر برنامه ریزی تفریحگاه های توریستی ، نشریه دانشکده علوم انسانی و اجتماعی ، شماره 17 ، دانشگاه تبریز.
- [5] - دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی ، 1391 ، معاونت گردشگری ، سازمان میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری.
- [6] - پژوهشکده گردشگری ، 1390 ، پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.